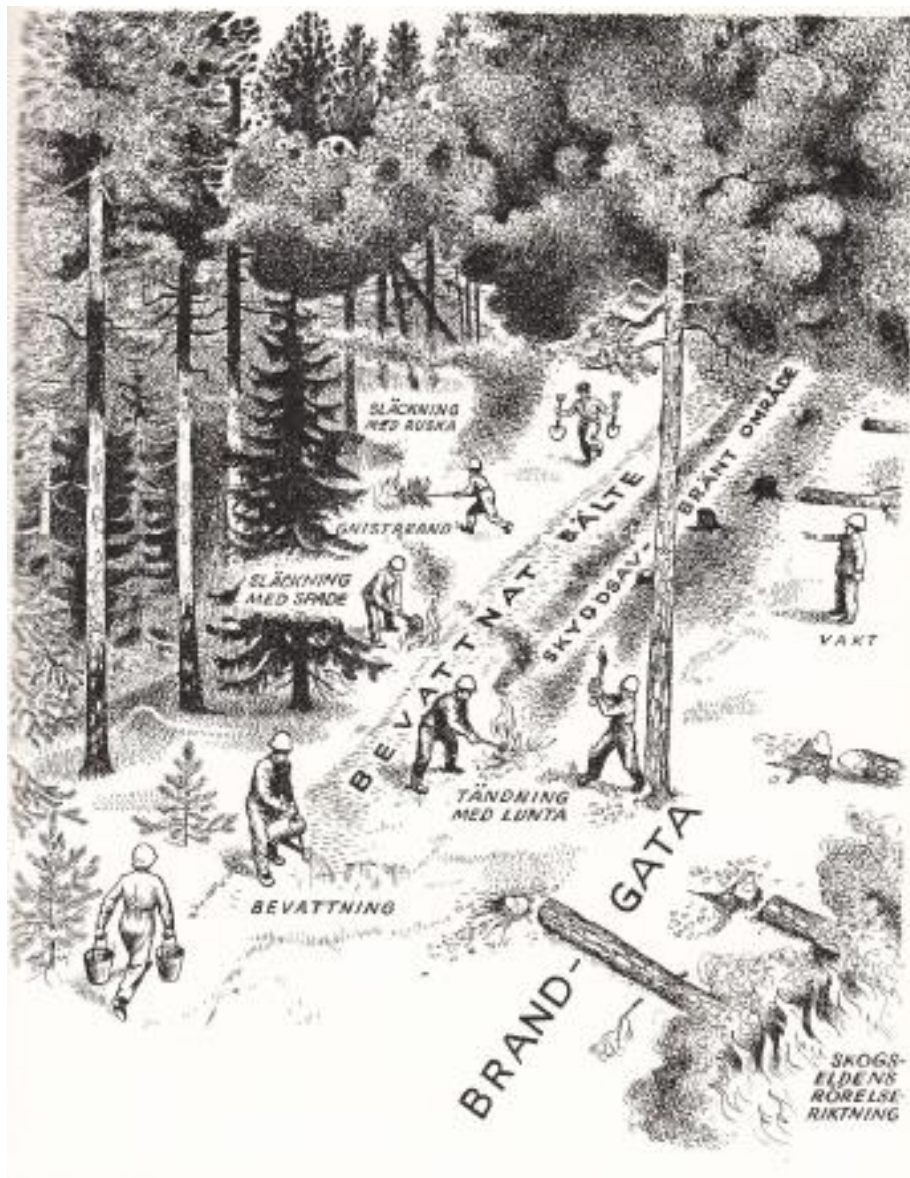

Värmlands Brandhistoriska Klubb

Björn Albinson/aug 2014 (rev maj 2019 med lista över stora bränder före 1950)

Släckning av skogsbränder förr i tiden

Efter den stora branden i Västmanland under augusti 2014 kom frågor om historiskt stora skogsbränder och äldre tiders möjligheter att släcka. Här finns nu en kort sammanfattning. På vår hemsida www.brandhistoriska.org finns de flesta lagar och stadgar som berört skogsbrandskyddet samt en lista på stora bränder före 1950. Detta underlag och facktidningar har använts. Min egen erfarenhet började som vikarierande brandman i Karlskoga 1963 vid en skogsbrandkurs på ett större hygge. Fram till 1984 var jag med på diverse skogsbränder i Linköping och arbetade därefter med en del med dessa frågor på Räddningsverket.

Lagar

Magnus Erikssons landslag (1350) hade regler om skogsbränder; och att man skulle kalla på hjälp om skogen började brinna, det blev högre böter om branden blev större. När staten på 1600-talet tog ett hårdare grepp om skogens resurser för att kunna prioritera bergsbrukets behov så förbjöd man år 1639 svedjebränning i Bergslagen. Regler om försiktighet för att hindra skogsbrand fanns även i 1734 års lag. Vid svedjebränning skulle man avröja det närmaste området, gräva runt hygget och ha vatten tillgängligt samtidigt som man måste varsko grannar. Om elden spred sig skulle grannar och sockenmän komma till brandplatsen. I 1805 års skogsordning stadgas om belöning till den som upptäckte upphovsmannen till skogsbrand. Det har alltså alltid funnits krav att alla skulle hjälpa till med släckningen och budkavlar användes för att samla ihop folk.

Fram till 1944 fanns särskilda lagar för skogsbrand och släckorganisationen bestod av skogbrandrotar i alla socknar. Från 1944 års brandlag ingår skogbrandssläckning i kommunens ansvar som för alla andra bränder.

Lokala skogsbrandordningar upprättades och i Karlstad antogs den sista 1939. Stadens icke planlagda område utgjorde en brandrote och den uppdelades i kretsar. Brandroten hade förråd av släckningsredskap, bestående av yxor, hackor, spadar, hinkar och dylikt.

Befäl

En skogsbrandfogde var chef i roten. Han skulle planera släckning, utöva viss tillsyn och leda släckningen. Skogsbrandfogden skulle larma de släckningsskyldiga och utöva befäl samt fick hålla kvar manskap för eftersläckning. Redskapen var hackor, spadar, yxor, sågar och hinkar vilka inköptes. Han skulle förteckna fordon, delta vid lokala skogsdagar och informera om skogsbrandfaran. Bolagens skogsvaktare hade skyldigheter att förebygga skogsbränder och bevaka de egna skogarna.

Skogsbrandfogdens mössa med symbol

På 30-talet önskade man utbildning av dessa fogdar och det borde då ske tillsammans med övriga skogsarbetare. Utbildningsbehovet återkommer som önskemål under alla år och man ville på senare tid att alla i en brandkår skulle öva med den torra släckmetoden.

Manskap

Enligt skogsbrandlagen från 1914 var alla män skyldiga att medverka vid skogsbränder. Där stadgades;

Envar släckningsskyldig är efter kallelse pliktig att, försedd med tillgängliga släckningsredskap, genast begiva sig till brandstället och delta i släckningsarbetet. Befinner släckningsskyldig sig i närheten av brandstället, skall han, så snart han fått kunskap om branden, utan kallelse skynda dit och taga del i nämnda arbete.

Ett exempel på upprop som spreds med budkavlar; "Elden är lös i Lenhovda skogar. Allt manfolk över 18 år samlas i morron bitti klocka 6 för uttryckning till släckning. Matsäck för ett dygn!".

Genomgångar av facktidning från 1930-talet visar att man vid stora skogsbränder samlade ihop mycket folk, ibland flera tusen man och ofta tillkallades stora grupper militärer. Vid en brand på 30-talet i Hagfors deltog 3000 man i släckningsarbetet och då stoppades driften vid Hagfors bruk och alla arbetare samt militär från Karlstad och Dalregementet deltog.

1970 noteras i en artikel att det då blivit svårt att få fram frivilliga till släckningsarbetet. Det berodde på avfolkning i skogsbygder och. Maskiner ersatte många skogsarbetare och även inom lantbruket finns färre som kan rycka in.

Personalbehov

1940 skrevs att släckning av skogseld bygger på att det finns talrikt med manskap som kan arbeta tillsammans med de vanliga brandkårerna. Brandkårerna har motorsprutor och slang men aldrig tillräckligt med manskap för att klara en skogsbrand själva.

Man skapade släckningsgrupper som minsta enheter. De bestod av en enhetschef och tio man. Släckningsavdelningar bör bestå avdelningschef samt 2-3 enheter

Vid en mindre eld behövs en man per 2-10 meter front. Om det var en markbrand, som kan angripas direkt, klarade varje man 1-5 meter front. 10 man kunde bekämpa ca 50 meter lugn markbrand eller ca 10 meter häftig markbrand och ordna ett 25 meter brett fribälte.

1958 ansågs att kommunen borde ha förråd som kan utrusta enheter med lätta redskap (1 motorsåg, 2 yxor, 2 röjningsknivar, 2 stålkvistar, 2 strilkannor och 6-8 hinkar). Dessutom borde kommunen organisera beredskapsgrupper på olika ställen. Ett uppbåd skulle bestå av 20-30 man om brandplatsen kunde nå snabbt annars behövdes 30-50 man. Man arbetade i grupper om tio man.

Vid svåra bränder skulle man ha 75-100 man per 100 meter eldfront. Vid svag löpbrand klarade 5-10 man samma sträcka.

Vattenbälte skulle vara tre meter bredd och bevattnades med ca en liter/m². Då kan man med motorspruta och slang bevattna 15 sträckmeter per minut vid 45 liter/min och 30 m vid 90 l/min. Dessa vattenmängder erhålls genom ett 8 mm munstycke vid 1,5 kg munstyckstryck respektive ett 10 mm munstycke vid 2 kg tryck.

Vanlig skogsmark med mossor, lavar och bärris behövde ca 1 liter/m² såvida det inte är mycket uttorkat. Om det var högvuxen torr ljung dubblades mängden.

I en handbok från 1971 sades att man kunde hejda en svag låg löpbrand med 5-10 man som klarar 100 meter front. Om man skulle bekämpa en större brand direkt behövdes för 100 meter 75-100 man som arbetade i skift där halva styrkan vilar. Ca en liter vatten per m² avröjd mark ger bra skydd under ca en timme.

Senare tiders läroböcker berör inte frågan om hur många man som behövs

Taktisk inriktning

Storbränder har nästan alltid inträffat vid långvarig torka i kombination med blåst och växlande vindar som får bränder att passera brandgator. Ofta fick man ha ett defensivt släckande d.v.s. väntade till hinder uppkom där man naturligt kunde styra branden. Branden kan ibland genom sidoangrepp trängas ihop men alla var ändå inställda på det skulle att ta lång tid.

”Det skulle bli ett gruvligt arbete, de visste man på förhand. Men någon annan utväg fanns inte. Brandgatan skulle följa den lilla kvarnvägen. Sträckan var minst en fjärdingsväg med stor skog på båda sidor.

Manskapet indelades i lag alltefter som de anlände. Allt gick enligt beräkningarna, utom på en punkt – det gick för sakta. Fjärdingsman Ström rev sig i huvudet, räknade och grunnade. Minst fem hundra man skulle han behöva för att få hela sträckan bemannad! Än hade han inte mer än hälften ”¹

Eldens karaktär, i första hand bränsle och vind, påverkar branden. I värsta fall blir det så kallad toppbrand. Den är besvärlig att hejda och i svåra fall rekommenderades moteld. En moteld anläggs framför fronten när den skapar sådan vind att motelden dras in mot branden. Detta är farligt och ger en ökad risk för gnistor som kan sprida branden. Efter en brand i Målilla 1934 skrev att man tände moteldar med tjärdrev och då skogsbranden befann sig på ca 100 meters avstånd. Båda eldarna möttes ca 50 meter från en gångstig varigenom man fick ett skyddande fribälte. Om man behövde anlägga moteldar i större omfattning rekommenderades blåslampor. I alla skrifter sägs att detta bara ska tillgripas i kritiska lägen och göras av rutinerade personer. Men var finns dessa idag och ska det inte övas för att sprida kunskap?

En toppbrand kan spridas 30-60 meter/minut. En s.k. hög löpbrand (tänder ibland topparna) sprids språngvis med 10 – 30 m/minut och släckpersonal riskerar att bli instängda.

I gles skog med lätt grävbar mark kunde 10-12 man på en timme anläggning en brandgata som var 5 - 10 m bred och ca 100 m lång.

För att hejda en svag och låg löpbrand behövdes 5-10 man för en front som var 100 m bred. Om man vid en kraftigare brand ville angripa direkt vid fronten behövdes 75-100 man. 40-50 man som arbetade då samtidigt och lika många fanns för avlösning. Utan skydd av brandgata kan man bara vara aktiv korta pass åt gången. Röken är alltid mycket besvärande i brandfronten.

Släckteknik

Skogselden släcktes förr i stort sett som nu men utan maskiner. Principen var att avlägsna brännbara ämnen. Yxor, sågar och matsäck skulle medföras av alla som kallades. Arbetslag organiserades med röjare i täten som högg rent trädstammar, tog ner mindre träd och buskar.

¹ Heta låga av Sture Stamma. Om branden i Furuby socken Småland i augusti 1868.

De följdes av sågarna som fällde de större träden. Sedan skulle träden kvistas, stockar och ris skulle forslas undan. Sist kom flåhackarna med hackor, spadar och liar. Ljung och ris kapades och efter det var marken slät som en åker.

Vid svåra lägen kunde man anlägga moteld. Omkring 1830 skrev man råd för skogvaktare. De skulle genom motfällningar och deras påtändning jämte utsopningar i eldkanten försöka hindra spridning och detta borde ske på dagen. Om natten skulle man arbeta med att gräva ut brinnande jord och mossor samt dessutom bevattna där detta var möjligt.

Inriktningen har alltid varit att brandgata ska huggas fri från buskar och mindre träd samt rensas. Träd fälls in mot branden och avkvistas, avhuggna grenar dras i samma riktning. Man ska sopa in från kanterna med ruskor för att tvinga ut branden i en spets. En skyddsavbränning kunde hjälpa till att ta bort vegetation och hyggesavfall men detta var inte det samma som moteld. Det var viktigt med folk placerade på andra sidan brandgatan för att bevaka och släcka glödbränder.

Rent allmänt skulle man röja rena bälten runt branden för att ta bort dess näring.

Ont om vatten

Man har haft två metoder att släcka – den torra och den våta. Ofta blev det en kombination men vattenbrist har alltid hört till de stora problemen

Vattnet skulle bara användas till att väta vegetationen och inte slösas på brinnande buskar, träd eller vegetation. Fukten försvårar eller hejdar branden framfart och gör det enklare att släcka. Även enkla strilkannor är användbara eftersom 1 liter per kvadratmeter ger så mycket fukt att en brand hejdas. På en minut kan man med strilkanna blöta ner ett 15 meter långt område som är en meter brett. Som alternativ noteras att även pytpump och hink fungerar. Med smalslang kan man på en minut väta ca 15x3 meter men det förutsätter tillgång på en mindre motorspruta. En sk blockpump (handpumpad) kunde klara hälften. En man med ryggburen handspruta med vattensäckar klarade 3 - 8 meter. På 80-talet påmindes man om att även mycket långa smalslangar ger vatten och att använda 5 mm strålrör spar vatten.

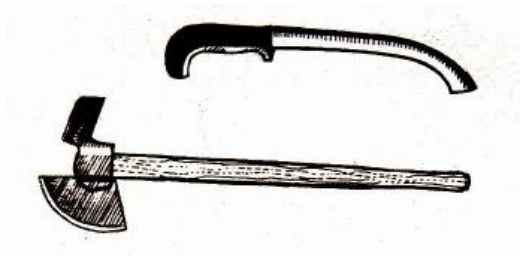
Mindre självresande kar kunde användas för att fylla strilkannor och hinkar om karen fylldes via slangar eller tankbilar. Helst skulle man lanneslangar som tål hetta bra.

Fronten vid brand i marknivån stoppas även av en uppgrävd sträng mineraljord som är 0,3 – 0,4 m bred. Täck stubbar o myrstackar med mineraljord i första hand sedan vatten. Slösa inte vatten där allt är bränt.

Redskap för torr släckning

Redan i äldre tider var yxa, spade och såg de vanliga redskapen som också fanns hos de som bodde i skogen. Den s.k. flåhackan är också ett gammalt redskap för att skära av markens torvlager. Mineraljord som kom fram kunde också användas för direkt släckning på sand- och momark. Även röjningsknivar var till nytta liksom stålkvastar. De senare var specialredskap.

Ruskor gjorda av små granar rekommenderades för att sopa med och om de kunde blötas höll de längre. Motorsågar tillkom efterhand men borde bara användas av de som var vana vid skogsarbete.

När mark skulle brännas kunde man göra luntor av näver som sattes fast på störrar. Senare kom särskilda hyggeständare med fotogen eller gasol.

Lätta redskap har alltid behövts och tack vare dem var det lätt att nå fronten innan vatten kom fram. Även vanliga vattensläckare kan göra god nytta i kritiska avsnitt genom att dämpa elden tillfälligt. Man skrev att ryggmesar underlättade och att stora centralförråd behövdes för skogsbrandmateriel. Behovet av sådana centrala kommunala förråd ökade på grund av landsbygdens avfolkning. En del redskap (timmersvansar, stocksågar, yxor och hackor) som tillhörde Karlstad skogsbrandrote finns nu i vårt museum.

Våta släckmetoden

När motorsprutor blev vanliga användes dessa om vatten fanns på lämpliga ställen. Efter en släckning på 30-talet noterades att sprutans strålar snabbt kunde släcka toppeld i ungskog. De var också lämpliga för skydd av gårdar och bebyggelse. På 1950-talet började brandkårerna att använda terrängjeepar för skogsbrandsläckning. De kunde ta sig fram hyfsat på smala vägar och ängar och dra kärror med vatten, spruta och redskap. Men man behövde ändå ha lätt materiel för att kunna komma fram till branden. Om det fanns vägar kunde större brandbilar med tankar användas och då blev det sällan stora bränder.

Förebygga skogsbränder

Sedan medeltiden har man förbjudit ovarsamhet med eld i skogarna och haft hårda straff för den som råkat starta en brand. Skogbrandreglerna lästes upp i kyrkorna varje vår.

Gnistor från ånglok antände skogar och markägare skulle hålla ett 30 m brett bälte rent från skog och ris på varje sida om järnvägen.

På 30-talet kom förslag att inrätta cykelstigar i Norrland som en form av nödarbete. Tanken var att även ganska smala vägar kunde hindra en mindre brand samtidigt som det skulle bli lättare att ta sig fram i de stora obefolkade skogarna. Även cykelturism skulle gynnas.

En skogshandbok från 40-talet nämner att den omtänksamme kan plantera lövskogsbälten på lämpliga platser.

Avslutande funderingar

En egen iakttagelse från dessa år är att man regelbundet kräver förbättringar efter spektakulära skogsbränder men efter några år utan stora bränder prioriteras frågan ner och mer eller mindre glöms. Det har även blivit svårare att få fram folk till släckarbetet. Trots tillgång till helikoptrar, maskiner och större tankbilar behövs mycket manuellt arbete.

Ett avslutande citat ur Skogsvårdsföreningens bok ”Anvisningar i skogsbruk” från 1943. *I betraktande av de framtidsvärden som ligger i medelålders, yngre och plantskogar, å vilka stora uppföringar blivit nedlagda också från samhällets sida, framstår behovet av ett förbättrat och ökat skogsbrandskydd som synnerligen trängande. I den mån samarbete i detta hänseende mellan olika intressenter, skogsägare och myndigheter kan åvägabringas, synes detta önskligt.*

Referenser

Brandskydd februari 1938 sid 27- cykelstigar, 116, 136 jägmästare, fogdar
Brandskydd 1936 mars sid 33- fogdens åligganden
Brandskydd 1934 (Målilla sid 83 m.fl. organisations-och ledningsfrågor)
1940 Släckningsförfarande vid skogseld (bemanning bla sid 37)
1958 Skogsbrandsläckning (sid 14 o 39 m.fl.)
Östgöta Brandnytt 1984
Brandförsvaret 8/70 allt färre frivilliga
Svensk uppslagsbok 1935 om skogseld
Muhrs brukskatekes skriven på 1830-talet
Statens Brandinspektion 1964 om hyggesbränning
Brandkårstidskrift 1952 s 221 Västernorrland
Brandkårstidskrift 1961 s 114 erfarenheter från 1959 års bränder
Anvisningar i skogsbruk, skogsbrand sid 239 1943
Handboken Skogsbrandförsvaret första utgåvan kom 1971
Kampen mot elden. Släckande delen från 1950 bilden på första sidan är tagen därifrån

Lista över stora skogbränder före 1950. utdrag från förteckningen över stora olyckor före 1950 sammanställd av Värmlands Brandhistoriska Klubb

1492	Sverige	Enligt Sturekrönikan föll inget regn i hela landet. Skogseldar härjade våldsamt
1652-08	Småland	Mycket omfattande skogsbrand i Småland (Madesjö, Algutsboda, Örsjö mfl platser). Bondgårdar, torp och kyrkor brann. Sju personer omkom när de kringrändes av elden. Branden lär ha startat i samband med svedjebränning. Många sägner finns om detta. (Algutsboda - en bok om hembygden del 4)
1655	Gotland	Skogsbrand i Buttle socken på Gotland som omfattande cirka 5500 hektar. Efter denna och ett par andra storbränder på 1600-talet minskade skogsytorna på Gotland. (Spridda blad ur de gotländska skogarnas historia)

1660	Gotland	1660 Skogsbrand i Fleringe mfl socknar som omfattande cirka 7000 hektar (Spridda blad ur de gotländska skogarnas historia)
1666	Gotland	Skogsbrand i Gothem - Norrlanda socken på Gotland som omfattande cirka 2500 hektar. (Spridda blad ur de gotländska skogarnas historia)
1690	Möcklehult	En mycket stor skogsbrand startade vid sjön Gunnen. Hjälmesryd socken i Småland. All Möckleshults skog brann och även för ytterligare sex byar förstördes all skog. Inga hus brann ty kring dem fanns beteshagar (Den gamla byn - Peter Nilson)
1825-08	Nottebäck	En stor skogseld gick över byn Skruvs alla gårdar. Skruv ligger norr om Norrhult i Småland. Årets höskörd gick till spillo och kommunens övriga åbor fick hjälpa Skruvs bönder med vinterföda till sina reducerade kreatursbesättningar. (Nottebäck-Granhult I)
1868-08-16	Växjö	Vid Furuby socken öster om Växjö skulle en bonde spräcka en sten i samband med nyodling. Det skedde genom att värma stenen med eld och sedan kasta vatten över den så att den sprack. Stark torra rådde liksom förbud att elda i skog och mark. Det var söndag och gudstjänsttid. Bevakningen blev bristfällig. Branden spred sig snabbt och brände ett område 1.5 mil långt och en mil brett. Torp och lador brann i flera socknar. Branden bekämpades av 4000 man från 15 kyrksocknar. 1868 - 69 var ett nödår och det förvärrades av att så mycket mark var bränd. (Heta låga, roman av Sture Starming)
1878	Sverige	Landet hemsöks av många skogsbränder. Enbart på statens skogar brinner 29 000 hektar. (Skogsvårdsstyrelsen)
1888-06	Orsa Finnmark	1889 uppfördes Sveriges första brandtorn i Orsa Finnmark som en följd av en jättebrand längre västerut på besparings-skogen 1888. Tornet finns kvar vid Pilkkalampinoppi och ligger på 644 möh. (Orsa kommun)
1888-06-25	Norrland	Under våren och sommaren hade det varit ovanliga varmt och torrt. Det började blåsa och på Midsommardagen gick det över till storm. Orkan rapporterades på några platser i Norrland. Ingen hade upplevt något liknande. Många svåra och stora skogsbränder drabbade framförallt södra Norrland. Drygt 11.000 hektar kronoskog brann där bla 1900 hektar vid Orsa, Nordkapsområdet. Enskilda skogar drabbades ändå mer. I Ångermanland ersattes förluster på 30.000 hektar. (Norrland Brinner och The great fire at Sundsvall and Umeå 1888 av Lars Nilsson). Detta år brann ca 200.000 hektar skog, knappt 1% av skogsarealen. Man brukar räkna detta som det sista stora skogsbrandåret. (Elden i skogen - Skogsvårdsstyrelsen).
1908-08	Sverige	Oerhörda förluster genom skogseld i vårt land. 20000 hektar skog ödeläggs varje år. NWT 5.8.08
1914-07-06	Grytgöl	Torr sommar. En omfattande skogsbrand i Östergötland började mellan Grytgöl och Ljusfallshammar. Ca 2000 tunnland brann. Elden blossade upp flera gånger under fjorton dagar. Ca 500 militärer hjälpte till. Bristen på dricksvatten blev kännbar ty många brunnar var uttorkade.
1914-07-23	Fellingsbro	Den sk Spannarbodabranden orsakades av ett tåg. Branden spred sig snabbt i torr vegetation och i samband med blåst och omfattade 6000 tunnland skog. Omkretsen på branden var 3 mil. Sju gårdar med bostadshus, ladugårdar och ekonomibyggnader brann. Närmare 1500 militärer och tusen boende hjälptes åt att släcka branden. Efter en vecka var branden begränsad. Det var sommarens största skogsbrand. Efteråt byggdes ett sågverk där den brandskadade skogen förädlades. (Nerikes Allehanda nov 2003). Hjälpt begärdes från Stockholms brandkår som sände två ångsprutor och 2000 meter slang. Båda dessa sprutor arbetade över 400 timmar. (Några anteckningar om vårt brandväsande 1931, Bygd o Natur 3/2016)
1915-05-25	Trollhättan	Gnistor från ett lokomotiv antände skogs- och mossmarker mellan Trollhättan och Nossebro. Flera torp brann ner trots att man rev av halmtaken för att minska risken för antändning. Ett område på ca en mil i längd och 2,5 kilometer i bredd brann. 500 militärer medverkade vid släckningen.

1917-06-15	Alingsås	Skogsbranden i närheten av Alingsås spred sig till 12 kvkm. Innan man hade bådat ihop folk hade branden i den hårda blåsten fått en oerhörd spridning. 500 militär och 600 civila kunde efter tre dagar begränsa branden med hjälp av brandgator och moteldar. Ett antal mindre byggnader och torp förstördes.
1917-06-19	Målerås	Brann ca 3000 hektar skog i Målerås. (Skogsvårdstyrelsen)
1917-06-20	Lenhovda	Fjärdingsmannen kallade "Elden är lös i Lenhovda skogar. Allt manfolk över 18 år samlas i morron bitti klocka 6 för uttryckning till släckning. Matsäck för ett dygn!". Elden berörde Lenhovda och Hälleberga skogar och pågick flera dagar. Den hade börjat den 20e efter blixtnedslag. 2500 tunnland brann. Den började i Ekeberg socken, spreds till Hällebergs och så småningom även till Älghult socken. Den 24 juni var branden någorlunda under kontroll (Hembygdsboken Nottebäck-Granhult I och Lenhovdakronikan 1993)
1921-07-12	Loshult	Vid en stor skogsbrand i Loshult, söder om Älmhult, den varma sommaren 1921 härjades ca 4500 tunnland skog. Branden orsakades av ett torveldat ånglok på järnvägen. Branden kunde begränsas först den 24 juli samband med ett regnväder. 11 gårdar. 2 torp 153 torvlador och 54 skjul brann. Det härjade området mätte 15 km i längd och 5-6 km i bredd. Social- och jordbruksministrarna besökte brandplatsen och Röda Korset inledde en hjälpaktion för Loshultsborna. Samma sommar härjades stora områden i trakten av Oskarshamn - med bla Fliserydsbranden. (Släckningsförfarande vid skogseld - 1940; Brandskydd 1921 s167, Landsbygdens brandväsen 1921
1933	Sverige	Under året inträffade 400 bränder omfattande omkring 8000 hektar i Norrbottens län. Den höga skogsbrandfrekvensen, speciellt i Norrbotten, får politiska konsekvenser. Händelserna resulterar i en ny brandskyddsorganisation i slutet av årtiondet. (Skogsvårdsstyrelsen)
1933 -07-08	Värmland	En stor skogsbrand härjar i nordöstra Värmland (Gustafsfors revir) 3000 man deltar i släckningsarbetet. Driften vid Hagfors bruk stoppad. Alla arbetare och militär från Karlstad och Dalregementet deltar. Mat till släckningsstyrkan tog slut i området. Ca 2000 tunnland avbränt. Gustafsfors samhälle hotades. (Karlstads Tidningen 10.7.33). Varmaste dagen sedan 1811 med 33 gr i skuggan i Stockholm.
1933-07-08	Vårby	En stor skogsbrand drabbade trakten av Vårby den 8-13 juli. Där arbetade en av Stockholms brandkårs Albin-sprutor under 45 timmar. (Skogen 1 okt 1933).
1933-07-09	Malung	En serie svåra skogsbränder härjade. En av de större drabbade Malung dit 2500 man militär var utkommenderade. De värsta skogsbrandåret sedan 1876. Västerbotten, Norrbotten, Västernorrland, Värmland och Dalarna drabbades värst. 40000 tunnland skog eldhärjades.
1934-05	Målilla	Omfattande skogsbrand i trakterna av Målilla uppstod efter långvarig torka, i stark vind och svår terräng. Ca 900 hektar brändes och sanatoriet med 240 patienter var hotat. Branden pågick flera dagar innan den var under kontroll. Ca 1000 civila deltog i släckningen plus ca 800 militärer. Man anlade moteldar och gjorde brandgator. (Brandskydd 1934 s 83)